

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . . 1.70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

== Inzerati: ==
 Enostolpna petlitrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 18 v
 za dvakrat . . . " 15
 za trikrat . . . " 13
 za vočkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zabvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna petlitrsta po 2 j. vin.
Poslano:
 enostolpna petlitrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne brantilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Francoska in verski preporod.

Kar traja vojska, so nam oči začele pogosto uhajati čez državne meje, kjer nas sedaj zanima vsaka malenkost, bodisi v notranjem ali zunanjem življenju. Verska stran ni ena zadnjih, ki večje našo pozornost. Ta pa je sedaj pri mnogih osredotočena na Francosko, ki je pred dobrimi sto leti postavila na oltar boginjo svobode, ali boljše rečeno, boginjo mesene ljubezni, in potem v teku let kar najradikalnejše pometla s krščanstvom. V zadnjih časih se namreč slišijo trditve od raznih strani, da se v Franciji vrši neka preroditev, verska preroditev, ki se je menda v majhnem začela že koncem prejšnjega stoletja in ki naj bi dosegla svoj vrhunec pod vplivom svetovne vojne. Iz česa sklepajo, da bi vojna imela toliko preustvarjajočo moč v verskem življenju, si težko mislimo, posebno za širše mase, ker pri nas mnoga dejstva ravno na nasprotno kažejo, da bo vojska v širše mase zanesla neko otopenost in versko mlačnost; morda tiči jedro njih upalnih misli v tem, da ima energija, ki si jo v vojski pridobi vojak, moč dati pravno in telesno oslabelemu francoskemu vojaštvu novo usposobljenost za moralno življenje: kjer pa je enkrat doma moralnost, tam ni daleč do vere, saj uči izkušnja, kje so vedno glavni vzroki, da kdo izgubi vero. Kaj je na tem resničnega, nam bo pokazala prihodnost, ker vpliv vojske bomo šele po letih mogli določno spoznati. Gotovo pa je seveda, da bodo posamezniki spoznali ničevost materijalizma in dejstvo, da brez lepih krščanskih načel vzdržnosti in delavnosti (abstine! sustine!), kar je v sedanjih časih nekako modno, ni mogoče dalje živeti. Za marsikoga bo vojska odločilna v spoznanju, da poganstvo, v katerem živi, ne daje sredstev za krepitev volje, po kateri bi mogel samega sebe in zunanje vplive vladati; da je človeška duša nevredna življenja, da mora skoprniti, da ji ne posije noben žarek sreče, če živi brez vere.

Neko majhno podlago pa imajo le oni, ki govorijo o preobratu na Francoskem. Če pregledamo vso pot od leta 1880. pa do današnjih časov, zapazimo neko nezadovoljnost in nemirnost v francoskem brezverstvu, ki se je od leta do leta stopnjevala in mnoge dovedla do krščanstva. Naj omenimo le dva najuglednejša moža, to sta Coppee in Bourget! Splošno pa je vstalo v brezverskih krogih neko hrepenenje po duhovnem, nadnaravnem. Veda je izgubila ono oboževano stališče, in ker je neko nadomestilo moralo priti v prazno srce, so se isti udajali praznoverju. Človek se mora resno čuditi, da more v tako kulturni državi na mesto vere stopiti praznoverje. In koliko tisoč in tisoč oseb se je v zad-

njih časih izbornu preživljalo na Francoskem na račun praznovercev!

Mnogim pa seveda tudi praznoverje ni utešilo srca in pokazali so naravnost na edino utešujočo vero. Posebno med pisatelji (De Vogüé, Paul Dejadius) so se pojavili taki glasovi, in kot učinek tega gibanja v literarnih krogih se je kmalu pokazala neka preosnova v francoskem romanu, kjer ne ugajajo več toliko umazanije razporok, in v liriki in dramatikah, ki sta tudi zavrgli najbolj umazane motive. Po vplivu ruskega pisatelja Tolstega se kažejo v francoski literaturi tudi že migljaji na duh Kristusovega evangelija, ki naj bi bil edini zmožen rešiti pred propastjo moderni svet.

Za temi, nekega uvaževanja vsekakor vrednimi pojavi pa so vredni tudi nekateri konkretni dogodki, da jih omenimo. Važno je dejstvo, da radikalizem na Francoskem pojema. Ta pa pomeni na Francoskem uteljevano sovraštvo proti vsemu, kar je katoliškega. Tako je n. pr. padlo število radikalnih državnih poslancev samo po letu 1910. za 25. Še bolj pa se je nazadovanje pokazalo pri občinskih volitvah. V Parizu samem so od leta 1908. do 1912. nazadovali za 27.000 glasov in v največjih francoskih mestih, n. pr. Lill, Toulouse, Marseille, katerih vsako šteje nad 200.000 prebivalcev, so radikalci pri volitvah v zadnjih časih dobivali le še po 2000 do 6000 glasov. Glasove padlih pa so večinoma dobili takozvani »zmerni« katoličani. Tako je n. pr. v okraju Maine et Loir 61 občin, izmed katerih je pred desetletjem jih le par imelo slabo katoliško večino, sedaj je pa že večina katoliška. Tudi v mnogih drugih krajih bi se pokazal tak napredek, ko bi ne bilo znane politične geometrije, ki jo ustvarja vladajoča stranka. Veliko je krivo napredku tudi to, da katoličani sedaj še niso na jasnem: ali naj bodo monarhisti ali republikanci. Tudi si drugače dobri katoličani ne pustijo v političnih vprašanjih prav nič kratiti svobode v postopanju in tako premnogokrat bijejo boj proti samemu sebi.

Nekateri smatrajo za znamenje preobrata to, da se je mogla ustanoviti komisija za vpeljavo narodnega praznika Jeanne d'Arc, da se že zopet povdarja potreba zastopstva pri Vatikanu, da so se priznali (verificirali) na katoliški program izvoljeni poslanci, da so vpeljali vojaške duhovnike. Če pa pogledamo globlje, vidimo, da za temi pojavi tiče drugi, sebičnejši namen francoske vlade. Največjo važnost pa moramo na drugi strani polagati na vedno gostejši obisk službe božje in sv. obhajila, kakor tudi na napredek katoliških organizacij, n. pr. diecezanskih organizacij; onih »družinskih očetov«, ki skupno izdajajo glasilo »Šola in družina«; dalje organiza-

cije katoliških profesorjev in učiteljev za vzgojo mladine.

Neko novo gibanje na Francoskem je konstatiral tudi svobodomiselní kongres v mestu Lille, ali z velikim upanjem v najbližjo prihodnost gledati, mislimo, da je prenačljeno. Podobno se je izrazil tudi dr. L. Krapp v Gralu, št. 7 1910, kjer pravi, da kdor pogleda v francosko literaturo, ogledalo narodovega življenja, ne more verjeti na skorajšnje prebujenje Francije. Gotovo bi bilo treba titanske sile, da bi razbila oni veliki kaos, ki ga je ustvarilo tam zadnje stoletje.

Poljaki.

»Glos Narodu« piše, da vprašanje o razmerju med poljskim klubom in Vrhovnim narodnim odborom še sedaj ni končno urejeno. Poljski klub se bo po vstopu socijalnih demokratov sicer okreplil, a po mnenju poljskih časopisov vendar ni kos svoji nalogi. Čudijo se, kako da se pod dosedanjim predsednikom Bilinskim še nikoli ni zbrala parlamentarna komisija poljskega kluba. Ironično izražajo svoje občudovanje, da imajo tako krepkega in samozvestnega predsednika, a mislijo, da tudi najposobnejši človek ne more sam voditi poljske politike in reševati vseh težkih vprašanj o bodočnosti Poljakov.

Poljaki se čudijo, kako da vodilni poljski politiki tako molčijo o poljskem vprašanju. Poljaki že od Napoleonovih časov niso doživeli tako važne dobe kakor je sedanja. In res se slišijo plemeniti glasovi o poljskem vprašanju. A »Nova Reforma« se čudi, da so to samo glasovi ogrske opozicije, ne pa tudi Poljakov. Če pojde tako naprej, se bodo važnejša poljska vprašanja rešila brez Poljakov. Voditelji poljske politike naj se potrudijo, da poljske legije ne bodo zastoj prelivale krvi za domovino. Če niti poljski klub niti Vrhovni narodni odbor ne zmoreta tega dela, naj se pa ustanovi še novo vodstvo. Zbere naj se nekoliko najodličnejših poljskih mož in naj se zavzamejo za domovino.

Zanimivo je, da liberalno demokratična »Nova Reforma« pozivlje poljsko plemstvo k vodstvu poljske politike. V monarhičnih državah ima plemstvo še vedno važno vlogo. Poljaki imajo veliko visokega in zares odličnega plemstva, ki se je vedno zavedalo svojih pravic, naj se tedaj zave tudi v svojih narodnih dolžnostih. Kadar so v zadnjih letih aristokraciji očitali politično nedelavnost, se je izgovarjala, da je sedanja čas preveč demokratičen in da aristokratom noče priznati odličnega mesta. Sedaj pa piše »N. Reforma«, da kot liberalno demokratično glasilo v imenu poljskih demokratov prosi poljsko aristokracijo, naj se loti narodne politike, naj stopi na čelo

poljske politike. Aristokraciji ponujajo najodličnejše rezervirane prostore. Torej na delo!

Joffre in French vrhovna poveljnika.

Ustanovitvi vrhovnega vojnega sveta v Parizu je kmalu sledilo imenovanje generala Joffre za vrhovnega poveljnika vseh armad republike in te dni je bil odstavljen maršal French kot vrhovni poveljnik na Francoskem in bil imenovan za poveljujočega maršala vseh čet združenih kraljevin.

Ne bilo bi prav, ako bi slepo verjeli vestem, ki jih razširjajo veliki listi tudi pri nas, češ, da sta bila navedena vojskovodja za kazni vsled dosedanjih neuspehov odstavljena od dosedanjih mest in imenovana za vrhovnega poveljnika le navidez, da se jima kazni nekoliko osladi. Opravičeno je marveč mnenje, da utegne za temi imenovanji tičati le nekaj več, namreč smotrna organizatorična misel. S tem, da priznamo to možnost, niti najmanj ne škodujemo našemu položaju in našim uspehom. Nasprotno. Iz tega se vidi, da smo postali za entente vodilni v vsakem oziru, posebno pa glede vojnih dejanj; no, pa entente je pač prepozno vstala in naši slavi ne grozi nobena nevarnost. Ze mesece slišimo angleški in tudi francoski veletisk z zavidnim priznanjem govoriti o enotnosti vojnega vodstva osrednjih držav in o priprosti, smotrni jasnosti vseh njihovih vojnih dejanj. V tem je, tako se splošno govori, naša moč, dočim je dosedanja slabost entente pri vseh njenih podjetjih na vseh bojiščih povzročala pomanjkanje enotnega, smotrne vojnega vodstva. Sedaj nas hočejo tudi v tem posnemati in odtod ustanoviti najvišjega vojnega sveta v Parizu in vrhovnopoljnih mest za celokupno vojsko posameznih zapadnih držav. Doslej namreč entente le ni imela enotnega vodstva v celokupnem svojem skupnem vojskovanju, marveč celo armade ene in iste dežele niso imele skupnega vojnega vodstva. Sedaj naj bi se končno, četudi pozno, uvedla enotnost v zavoženo in raztrgano vojno delovanje entente.

Sicer so pa vojni svet v Parizu in novoustanovljena vrhovnopoljnih mesta na Francoskem in Angleškem le začetki. Gre za skupni vrhovni vojni svet, v katerem bosta zastopana tudi Rusija in Italija. Z ozirom na tako različne vojne cilje bo pa to jako težka stvar.

Joffre in French, katerega bo na Flinderskem nadomestil sir Douglas Haig, tedaj pa nista bila radi svojih napak v vodstvu vojne imenovana za vrhovnega poveljnika. No, napake pa sta le zagrešila in doživela velike, usodne neuspehe, zato pač ne eden ne drugi nista svojim vojakom več to, kar sta jim bila preje; kljub temu pa po-

LISTEK.

Iz slovenskih naselbin v Ameriki.

(Dopis.)

Delavske razmere so splošno še nezadovoljive. V naselbinah La Salle, Ill., se za službi k večjemu toliko, da se človek pošteno preživi. O kakšnih prihrankih za stara leta ni govora. Torej žalostna perspektiva v prihodnost. Naj nihče ne hodi v La Salle s trebihom za kruhom, ker je že tako dokaj delavcev brez dela. La Salle je prava slovenska naselbina, v kateri živijo Poljaki, ki tvorijo večino, za temi pridejo Slovenci, Slovaki, Rusini, Litvini in Hrvatje. Dasi smo Slovenci po številu na drugem mestu v tej naselbini, vendar smo, kar se napredka tiče skoraj pri prvih vrstah. To pričajo naša široka in dolga zasejana društvena polja, na katerih izvrstno napredujemo, pa naj si je že na enem ali drugem prosvetnem polju. — V Chicagu so pričeli delavci z obširno organizatorično kampanjo. Poročila o nezadovoljnosti neorganiziranih delavcev po tvornicah se množe od dne do dne. Unija pa meni, da je zdaj pravi trenutek za agitacijo med neunijskimi delavci. Tako se uveljavlja na primer med delavci Union Drop Forging Co., ki

dobavlja tulce za granate in šrapnele vsem tvorničarjem po celi deželi, nagnenje za unijo. Delavci pa imajo tudi dovolj vzroka za to, ker delati morajo vsled obilnih naročil noč in dan, ne da bi bili za to posebno plačani. — V Charlestonu, W. Va., se obetajo delavcem lepši dnevi.

J. H. Powell, šef velike premožove korporacije, ki ima premožove jame v Poweltonu in Eldridgu, se je povrnil iz Anglije in izjavil, da je sklenil v Angliji velike pogodbe za dobavo premoga. Vsled rečenih naročil bodo začeli obratovati vsi premožovi rovi ob Armstrong Creeku, ki so počivali skoraj leto dni. Obratovanje se je pričelo zadnji teden ter bo trajalo najmanj eno leto. — V San Francisku, Cal., se s tamošnjimi delavskimi razmerami naši rojaki nič ne pohvalijo. Zakaj od časa, ko je bila otvorena svetovna razstava, je vsa pacifiška obala tako praznično razpoložena, da si delavec-težak komaj za vsakdanji kruh zasluži. Torej v tem oziru vse kakor je bilo. Pri tej priliki pa si ne moremo kaj, da bi ne omenili »slovenskega dneva«, ki se je vršil dne 20. septembra t. l. v San Francisku. Vse časopise je pisalo, koliko različnih slovenskih narodnosti se udeležijo pri tej priliki velike parade. Parada se je tudi zares lepo završila, udeležili so se zastopniki vseh slovenskih narodnosti, in ta »slovenski dan« bi

nam bil vsem v čast in ponos, če bi se ne bilo pozneje nekaj pripetilo, s čimer se ne moremo strinjati. Res nekateri ljudje hočejo sebi v obraz pljuvati. Mnocija je korakala po Van Ness ulici do glavnih vrat razstavnega prostora. Uspeh je bil v resnici nepričakovano lep ali iz vzrokov, ki so meni neumljivi, so vse pokvarili in pokazali oni, ki so v imenu Rusov, Poljakov, Čehov, Slovakov, Slovencev, Hrvatov in Srbov poslali — udanostno brzojavko ruskemu poslaniku v Washingtonu, D. C., z naročilom, naj obvesti o udanostni brzojavki svojega carja. Odkdaj imajo pravico pošiljati udanostno brzojavko ruskemu carju v imenu slovenskih narodov iz Avstrije, ki nočejo o Rusih ničesar slišati. Takšne neumnosti si dovoljujejo ljudje, ki ne poznajo težen avstrijskih slovenskih narodov. — V Eveletu kandidira za župana Slovencev Jožef Brince. Upanje je, da bo Brince pri volitvah zmagal. Brezdvomno bodo oddali zanj svoje glasove vsi tamošnji Slovenci, s čimer bodo pokazali i ostalemu slovenskemu narodu po širni Ameriki, da se zavedajo svoje narodnosti. Jožef Brince biva v Eveletu že 15 let, znane so mu vse tamošnje razmere in bo vsekako kakor žu-

pan mož na svojem mestu. — V Gilbertu, Minn., je umrla Barbara Omah, zapustivši možu šestero nedoraslih otrok. V Jolietu, Ill., v bolnici je umrl Jožef Lavrič, star 53 let. Zapušča enega sina. V Rockdalju je zaspala v Gospodu soproga rojaka Antona Pirca, kateremu je zapustila več otrok. Louis Turk, rudar v Glen rudokopu, naznanja, da se je njegov brat ponesrečil v jamah v Hibbinskem okraju. Vdrla se je zemlja in ga zagrebla pod seboj. Dvanajst ur je preteklo, preden so dobili truplo. V St. Louisu, Mo., je umrl Janez Mauser, v starosti 60 let. Zadel ga je kap. Izdihnil je v par trenutkih. V Lincolnu, Ill., se je smrtno ponesrečil rojak Alojzij Žekob, ki je bil šele nekaj čez pol leta oženjen. Pred enim letom je njegovega očeta ravno v tem rudniku ubilo. V Red Lodge, Mont., se je dne 30. septembra ponesrečil G. Forstner. Šel je čil in zdrav na delo. Pri kopanju se je utrgala plast kamenja in ga je podsula. Rajni je bil star 34 let. Doma je bil iz Šent Pavla na Spodnjem Stajerskem. V starem kraju zapušča starše in brata, v Ameriki pa žalujočo ženo in enega sina. Bodi vsem vkup zemljica lahka! — V Chisholm sta se poročila v tamošnji slovenski cerkvi rojak g. Matija Košmerlj in gđc. Francka Mramor. Obilo sreče obema v novi slovenski domovini. — La Salle, dne 10. novembra 1915.

menja njuno imenovanje, da se hočeta Francija in Anglija bojevati dalje in — zmagati.

Vprašanje je pa to-le Bodo li gospodje, ki so na svojih pralastnih prvotnih bojih odločili, prinesli s seboj jamstvo, da se na vseh bojiščih, ne samo na flanderskem in francoskem, marveč se tudi na Balkanu, na Galipoliju, v Solunu in Egiptu vse v njihovih armadah obrne na boljše? Je-li enotnost, ki se je v naših armadah, najprej nemških in avstroogrskih, potem v armadah celokupne nove četverozveze v veleuspešnih činih že stokrat in vselej sijajno obnesla, — sploh mogoča na podlagi gole zunanje šablone, za katere poglobljenje manjka notranjih pogojev?

Vsekakor je ustanovitev skupnega vrhovnega vojnega sveta in imenovanje vrhovnih vojnih poveljnikov dokaz, da ententa s svojimi dosedanjimi uspehi in sistemom nikakor ni bila zadovoljna. Ali bo izprememba sestava po 500 vojnih dneh tebi nič meni nič prinesla tudi izpremembo v dejstvih? Francozi in Angleži bodo vendar tudi po izpremembi sistema ostali isti kakor so bili, ravnotako pa tudi v slavi in zmagah izkušeni osrednji velesili. Iz svoje kože nihče ne more.

Razlika med nami in nasprotniki je globoka in vsestranska ter vsakomur očita. Zadostuje le en primer: Pri nas nismo nikoli ničesar vedeli o nameranih prodorih, nikoli se ni pri nas naprej razbotala kaka nameravana ofenziva; naše vojno vodstvo je svet vsikdar postavilo pred gotovo dejstvo. Svetovnozagodovinska zgleda za to sta Gorlice-Tarnow in razbitje donavskih vrat v času, ko v prvi vrsti prizadeti Srbi še niso ničesar sumili in imeli vse svoje razpoložljive sile zbrane proti Bolgariji. Naši vsikdar iznenada nastopajoči čini so še vselej ubili vse načrte in namene nasprotnikov.

Čisto drugače pri četverosporazumu: Tu je bilo vedno takorekoč s plakati naznanjeno, Joffre bo v 14 dneh tu ali tam začel z ofenzivo, Anglija bo v toliko in toliko tednih ali mesecih priborila zmagi v Dardanelah itd. In vendar bi bil prvi pogoj za izpeljavo takih činov ta, da se o njih ne črhnje niti besedice, da bi jih nihče niti ne slutil. Ali se bodo sedaj naši sovražniki v tem oziru poboljšali? Tega se nam pač ni treba bati.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 20. decembra. Uradno se poroča:

Na celi bojni črti zmerno delovanje topničarstva, ki se je razvilo v odseku jezera Chie in v ozemlju Col di Lana do večje ljutosti.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 18. decembra. (Kor. ur.) Ob izlivu Val Torre in Val Astico se je posrečilo našim četam, da so zasedle Cima Torre, ki nadvladuje zgornji tek Astica in zagotavlja njeno last. Včeraj navadno delovanje topničarstva na celi bojni črti. Na višinah severozahodno od Gorice smo odbili napadalne poizkuse na naše postojanke pri Oslavju in v odseku Pevma. Nek sovražni letalec je vržal pet bomb na Tiarino di Sopra v dolini Ledro. Škode ni povzročil.

Rim, 19. decembra. (K. u.) Snežni viharji v gorah, dež in megla na ravnini motita operacije, ne da bi naše čete počasneje delovale. Na severnih robih gore sv. Mihaela so obšli oddelki lastne pehote nek sovražen strelski jarek, ki se je raztezal v naše črte, in so se ga polastili s presenetljivim napadom. Sovražnik je izgubil 115 ujetnikov, med njimi dva častnika.

Obstreljevanje Gorice.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdama: Soški dopisnik »Couranta« poroča: Gorico obstreljujejo dalje. V petek so bombardirali mesto 6 ur. Vojaško bolnišnico je zadelo 14 bomb; na cestah je bilo ubitih ali ranjenih 7 oseb. V soboto je bilo mirno. V mestu ostalo prebivalstvo se nam mora smiliti. Tvorijo je večina trgovci, ki žive po kletih. Italijanska letala so zopet priplula nad mesto in so metala bombe, prepodili so jih avstrijski obrambni topovi in letala.

Na Cima Noe.

Lugano. Zadnje Cadornovo poročilo izvaža, da so zasedli Cima Noe, vrh, visok 1400 metrov, tik italijanske meje, južnozahodno od Tridenta. Kakor kaže Cadornovo poročilo, avstrijske utrdbes se prejkoslej zapirajo Italijanom pot v Trident.

Avstrijsko brodovje pred Dračem.

Lugano. »Gazzette di Venezia« poroča: Neko avstrijsko brodovje, ki je tvorilo 6 torpednih rušilcev in dve križarki vrste »Cesar Karol VI. in 19 vojnih ladij, ki so križarile po morju, se je dan po činih pri sv. Ivanu Meduanskem zjutraj pripeljalo pred Drač, kjer je potopilo vse parnike in jadrnice vseh narodnosti, ko je prej ponudilo poveljnikom rešitev moštva. Na krov jadrnice »Carmeliano« se je podal nek avstrijski častnik z dvema mornarjema, da pregleda papirje in da raztrga laško zastavo. Dračanom, ki so se bali, da prično avstrijski obstreljevali mesto, je zagotovil avstrijski diplomatski zastopnik, da pozna Avstrija preizkušena čuvstva udanosti prebivalstva in da se mu zato ne zgodi nič žalega in da brodovje ovrže neresnično trditve, o pomorski nadvladi Italije. Ne Italija, marveč Avstrija se bo izkrcala v Albaniji. Ladije so potopile le, da se prepreči prekrbna Srbov z živcem. Ko je že davno odplulo avstrijsko brodovje, se je pripeljalo proti večeru pred Drač neko laško brodovje, ki pa ni moglo več zbrisati globokega vtisa, ki ga je napravilo avstrijsko brodovje in izživajoč, Lahe zasmehujoč in zasramujoč nastop pri avstrijskih, turških in grških prebivalcih v Draču.

Velika škoda ob obstreljevanju sv. Ivana Meduanskega.

Rim. Ob obstreljevanju sv. Ivana Meduanskega se je, kakor poročajo iz Cetinje, povzročila zelo velika škoda. Parnik Phi-

ra je zletel v zrak, ki je bil naložen s strelivom. Potopili so tudi 12 jadrnic.

Zimski dopusti v Italiji.

Rim. (K. u.) Vojni minister je na vprašanje poslanca Delelice odgovoril: Vojno vodstvo namerava pozimi dovoljevati častnikom in vojakom dopuste, v kolikor jih dopuščajo vojaške potrebe.

Rim poplavljen z Angleži.

Lugano. Iz Rima se poroča: Zadnje dni je došlo veliko število angleških častnikov, ki bodo po kratkem bivanju odpotovali na Dardanele in na Gallipoli. »Secolo« poroča: Vse kavarne in gostilne in muzeji so polni Angležev.

Italijane skrbi Albanija.

Lugano, 20. decembra. Kakor poročajo listi iz Rima, so vesti o odločnem prodiranju Bolgarov proti Elbassanu povzročile v Rimu veliko vznemirjenje, ker se boje, da bodo primorska mesta zasedle bolgarske in avstrijske čete. Govori se, da mislijo Avstrijski skupno z Bolgari vzeti Skader, Drač in Sv. Ivan Meduanski, da enkrat za vselej vzamejo Italiji njeno moč v Adriji.

Lahi v Albaniji.

Curih. V Albaniji stoji zdaj do 150.000 italijanskih čet, ki naj bi branile le Albanijo.

Italija, Srbi in Albanci.

Lugano, 20. decembra. Rimsko časopisje se veseli izkrcavanja v Albaniji. Kakor poroča »Tribuna«, je Valona že trdno v laških rokah. Albanija je danes v varstvu laških bajonetov, pravi list. To je najbolj učinkovita metoda, da se albansko vprašnje pojasni in reši. Onim Albancem, kateri niso še obupali nad bodočnostjo domovine, je sedaj pokazana pot, namreč pod italijanske prapore. Ravno tako se bodo tudi Srbi prepričali, da so jim Lahe »odkritosrčni prijatelji« in ne zahrbtni tekmeči. Upajmo, da naša pomoč za Srbe ne bo prepozna.

Angleži odrivajo Lahe.

Lugano. (K. u.) »Tribuna« objavlja daljši članek, ki izvaža: Italija zdaj težko trpi vsled naporov, da vdri na višku vojaško silo in ker izkazuje trgovina velikansk primanjkljaj. Četudi mora Italija na Angleškem veliko nabaviti za vojaške namene v okviru skupnega boja zaveznikov, ni prav, ker Anglija tako drago prodaja in zaračuna tona premoaga za nad 150 franki, dasi je prej tona stala 35 frankov. Anglija mora v lastno korist to razmerje izboljšati.

Laški senat.

Nad 6 milijard primanjkljaja.

Rim, 19. decembra. (K. u.) V senatu je senator Ferario pri razpravi o proračunskem provizoriju izvajal, da se je dosežaj nabralo nad 6 milijard primanjkljaja. Neobhodno bo potrebno veliko tretje posojilo. Vojni stroški požro polovico letnih dohodkov celega naroda. Ena največjih pridobitev l. 1848. namreč zvišanje cene soli za 30 centesimov pri kilogramu je danes uničena. Zadnja davčna odredba je podvojila ceno soli. Z majhnimi davčnimi reformami, z obdavčenjem živil in vojnih dobicikov se dosežejo le skromne koristi. V gospodarstvu je mnogo le dozdevnih vrednosti, kar bo ob koncu vojne povzročilo najhujše krize. Zunanja trgovina, delovni trg, izseljevanje, pomanjkanje kapitala in premoaga, davčni pritisk in zmanjšane konsumne zmoglosti, vse to bo kar naenkrat povzročilo ogromne težave. Ljudstvo se oklepa upanja na zmagi.

V tajnem glasovanju je bilo 147 senatorjev za, 16 proti proračunskemu provizoriju.

V imenu vlade je zakladni minister Carcano voščil novo leto in končal z »Evi-va« klici Italiji in kralju.

Uspehi naših čet ob Tari.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 20. decembra. Uradno se poroča:

Čete generala pl. Kövesza so vzele z naskokom močno utrjene postojanke ob ovinku Tare južnozahodno od Bjelopolja in pri Geduzi severno od Berana. V bojih ob Tari smo zaplenili tri gorske topove, dva poljska topova in 1200 pušk.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 20. decembra. Veliki glavni stan:

Med boji severovzhodno od Tare so, kakor se poroča naknadno, zaplenili tri gorske in dva poljska topova. Včeraj so bili pri Mojkovcu nadaljnji boji, ki so za avstrijske čete ugodno izpadli. Privredli so več sto ujetnikov. Od nemških in bolgarskih vojnih delov nič novega.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 18. decembra. Nobenih poročil. Grške meje ni prestopil noben sovražnik. Utrjevanje Soluna se nadaljuje.

Od Plevlje do Tare.

Vojni tiskovni stan: Razmeroma najhujši odpor, katerega so morale naše čete premagati po zavzetju Plevlje, se je vršil pri Glibacih. V neznatni vasi, ki šteje le malo hiš, so umikajoči se Črnogorci pripravili močno obrambno postojanko. Vsa tam se boreča skupina je bila razpršena, med ujetniki so bili tudi srbski vojaki. Naše prodiranje je moralo ravno tu na pragu črnih gor, torej pred pravo Črnogoro, premagati posebne težkoče, ker se na tem bojišču vrste visoki vrhovi druga za drugim, katere je bilo treba od tal do vrha očistiti sovražnika. Naš napad se je izvršil od Djedovca sem. Vsak dan so prišle čete 3 do 5 km naprej. Iz hiš nasproti djedovskim postojankam je prepodila Črnogorci naša artiljerija, kateri črnogorska artiljerija ni odgovarjala. Spravili so jo že pred našim napadom na staročrnogorsko ozemlje na varno.

Kralj Peter in njegov dvor.

Monakovo. Iz Cetinje se poroča: Kralj Peter biva blizu Skadra v neki vasi, kjer bivajo tudi Pasić, srbski prestolonaslednik Aleksander in ruski knez Trubecokoj.

Berlin. »B. Tageblatt« poroča iz Lugana: Kralj Peter se mudi sedaj kot gost pri Essad paši in potuje v Italijo. »Corriere della Sera« poroča, da je došlo sto uglednih srbskih politikov, pisateljev in umetnikov v Bari. Prišli so čez Črnogoro in Albanijo. V Italiji pričakujejo še druge begunce, med njimi člane skupščine.

Srbski vojni minister v Draču.

Lugano. Srbski vojni minister se je podal v Drač, da bo od tam organiziral v Albanijo pobege srbske čete, ki naj bi operirale skupno z Italijani.

Le 80.000 mož srbske armade rešenih — 700.000 beguncev.

Sofija. Z merodajne strani se razglša: Od cele srbske armade se je moglo rešiti največ 50.000 mož z največ šestimi gorskimi baterijami v Albanijo. V Črnogoro je odrinilo največ 30.000 mož, a komaj dve tretjini teh sta došli v Drač.

Amsterdam. Neki tukajšnji list poroča iz Londona: Le mal del pobeglih Srbov je došel v grško Macedonijo. Ko je korakal sovražnik skozi staro Srbijo, so večina srbski možje, ki niso bili podvrženi vojaščini, korakali proti zahodu in jugozahodu. Ženske in otroci so večinoma zaostali. Na Kosovem polju se je zbralo 700.000 beguncev. 250.000 jih je sklenilo, da se uda. Mraz in lakota sta usmrtila na tisoče beguncev, tudi volkovi so jih veliko raztrgali.

Srbski begunci na Grškem.

Atene. (K. u.) »Agence Havas«: Srbska in grška vlada se pogajata o nastanjenju srbskih beguncev na Grškem. 4000 jih nastanijo v Velu, 4000 na Krfu, ostale na Cipru in na Siciliji.

Srbski državni zaklad v Parizu.

Berlin, 20. decembra. Kakor poroča »Corriere della Sera« iz Ventimiglie, so srbski državni zaklad v znesku 18 milijonov frankov prepeljali s parnikom iz Soluna v Marsilj, od tam pa v Pariz, kjer so ga izročili francosko-srbski banki.

Posvetovanja v Sofiji.

Sofija, 20. decembra. Bolni ministrski predsednik Radoslavov je dal poklicati grškega poslanika Nauma na razgovor o dogodkih, kateri se prijavljajo na grški meji. Med pogovorom so prišli tudi nemški poslanik Michaelis, turški poslanik Fethy bej in avstrijski legacijski svetnik pl. Lago. Po razgovoru je avstrijski poslanik odpotoval na Dunaj.

Bolgarski kralj odpotuje v Bitolj.

Kolin. »Kölnische Ztg.« poroča: Kralj Ferdinand in drugi njegov sin princ Ciril nameravata obiskati Bitolj.

Novi transporti sporazuma na Balkan.

Berlin. Iz Pariza se poroča: Vlada je najela 60 transportnih parnikov za prevoz čet na Balkan.

Ententa kmalu oficijelno zasede Solun.

Sofija, 20. decembra. Kakor poročajo iz Soluna, pričakujejo tamkaj v bližnjih dneh izjave Angležev in Francozov, s katero bodo oficijelno vzeli v posest Solun in ostalo od Grkov izpraznjeno ozemlje. Konzularni zastopniki Nemčije, Avstrije, Turčije in Bolgarije in mnogi člani tamošnjih kolonij se odpravljajo za odhod po železnici v Bitolj.

Spomladanski načrti štirisporazuma na Balkanu.

Geni, 20. decembra. Mornariški sodrtnik pariškega lista »Revue Parlementaire« opisuje vlogo mornarice pri novem načrtu Joffreja, ki so ga tudi v Londonu sprejeli, da namreč porabijo Solun kot opiralnico za velikanski napad spomladi, za kar pa treba 2 milijona vojakov, ker se bo napad izvršil istočasno na Makedonijo, Bolgarijo in Turčijo. Gotovo je, da se namerava ta skupna akcija vseh zaveznikov poleg nastopa združenih brodovij. Italija mora med tem utrditi Valono. Najtežje nalogo tvori prevoz. Če bo trajal dolgo, bo požrl ogromne vsote. Na drugi strani se je pa bati podmorskih čolnov. Vsekako bo Sredozemsko morje pozorišče velike pomorske bitke.

× × ×

Pogajanja osrednjih sil z Grško.

Frankfurt, 20. decembra. »Frankfurter Ztg.« javlja iz Berlina: Vesti nekega tukajšnjega lista, datirane iz Aten, da je Grška že končevaljavo sklepala o svoji udeležbi pri bodočih dogodkih, manjka vsaka utemeljenost. Dosedaj takega sklepa še ni. Še se vrše diplomatska pogajanja, in sicer se more domnevati, da se hoče s temi pogajanjmi to doseči, da se grško bojazen glede posledic, ki bi jih znalo imeti zasledovanje ententinih čet na grškem ozemlju, odpravi z gotovimi zagotovili. Medtem pa Bolgari respektirajo s svojo vojaško silo nevtralnost in zato je kak spopad izključen.

Bolgarija spoštuje grško nevtralnost.

Berlin, 20. decembra. »B. Z. am Mittag« javlja iz Kristijanije: Bolgarski poslanik v Atenah je razglasil obvestilo svoje vlade, katere izjavlja, da hoče spoštovati grško nevtralnost in zagotavlja, da nobena bolgarska četa ne sme preko meje. Tako bo tudi v bodoče.

Grška in ententa.

Haag, 20. decembra. Grška je svoj protest radi utrjevanja Soluna utemeljevala tako, češ da bi nasprotniki vsled tega odredili protidredbe.

Atene, 19. decembra. Francoska vlada je generalu Sarraillu naročila, da naj ne prekorači mej grških koncesij.

Atene, 18. decembra. Agence Havas javlja: Nemški poslanik je imel zopet pogovor s Skuludisom. Vsebinsko in uspeh tega razgovora je Skuludis sporočil ministrskemu svetu. Stvari se pripisuje velika važnost. Uradni krogi slikajo položaj še vedno kot normalen in upajo, da zavezniki ne bodo porušili prometnih zvez v Macedoniji. Grška postopa korektno.

Ententina nezaupljivost proti Grški.

Lugano, 20. decembra. »Corriere della Sera« javlja iz Soluna, da se ententa še vedno boji presenečenja od strani Grške, kajti slejkoprej stori vse, da ententino akcijo prekrži, oslabi ali otežkoči. V Solunu še vedno izkrcavajo angleške čete s številnimi artiljeriji. V Rimu je vse polno angleških častnikov, ki odhajajo proti Dardanelam ali Solunu. Milansko časopisje resno svari prebivalstvo, naj nikar ne veruje alarmujočim vestem, katere so se včeraj širile v Milanu o usodi albanske ekspedicije. Niti na morju, niti na suhem se italijanskim vojakom, mornarjem ali generalom ni pripetila niti najmanjša nesreča. To resno svarilo odkriva, da je ljudstvo zelo vznemirjeno.

Grške volitve.

Lugano, 19. decembra. (K. u.) Kako poročajo italijanski listi, se vrše grške volitve mirno. V atenskem okraju si stoje nasproti tri kandidatne liste. Na eni je minister Rhallis, na drugi tudi minister Gunaris in na tretji neodvisni nekdanji poslanec Dimitrikopoulos.

Amsterdam, 20. dec. (K. u.) »Handelsblad« javlja iz Aten: Grška vlada ima zopet vzrok za pritožbe proti ententi. Grški ladiji »Dirfid« in »Pandiabali«, katere je grška vlada rekvirirala za dovoz ameriškega žita, sta bili najprej ustavljeni v Alžiru; nato sta sicer dobili dovoljenje, da naložita premoag, pa drugi dan so ju zopet ustavili. — Grška vlada je odločno protestirala proti kršitvi mednarodnega prava in prostem trgovanju nevtralne države. Vlada se vprašuje, s kako pravico velesile ovirajo trgovino male države, ki je dosežaj bila proti ententi vedno le dobrohotno nevtralna.

Volitve na Grškem.

Atene, 20. decembra. (Kor. ur.) Poročilo »Agence Havas«: Med dosedaj izvoljenimi poslanci je 200 Gunarisovih pristašev, 35 Teodokistov, kakih 20 pristašev Rhalisa in 7 pristašev Dimitrakopulosa. Iz 60 volilnih okrajev uspeh še ni znan.

Angleška prevaža pod grško zastavo.

Frankfurt, 20. decem. (K. u.) »Frankfurter Ztg.« javlja iz Aten: Kakor izve naš dopisnik iz zanesljivega vira, so Angleži v zadnjem času za visoko najemnino najeli veliko število grških parnikov za dobo vojne. Najemščina je dosti višja kakor vrednost ladij. Na ta način upajo Angleži svojo trgovino v Sredozemskem in v Severnem morju neovirano voditi pod grško zastavo.

× × ×

Šebeko v Bukarešti.

Bukarešt, 20. decembra. Bivši ruski poslanik na Dunaju Šebeko je dospel semkaj.

Bukarešt, 20. decembra. Kakor poročajo Rusom prijazni listi, je izjavil poslanik Šebeko na nekem banketu, da je za Rusijo in njene zaveznike častna zadeva, da dosežejo sijajno zadoščenje za Srbijo in Belgijo. Le tako se more vojska končati.

Turčija v vojski.**TURŠKO URADNO POROČILO.**

Carigrad, 18. decembra. Glavni stan poroča:

Iraška bojna črta.

Naše čete nadaljujejo s poruševanjem sovražnih utrdb pri Kut-al-Amara. Naša težka artiljerija uspešno obstreljuje sovražne strelske järke, kakor tudi kritja pri Kut-el-Amara. Sovražnik se zopet poslužuje dum-dum-krogel.

Kavkaška fronta.

Izvemši prask med patruljami ni ničesar poročati.

Dardanelska bojna črta.

V odseku Anaforte od časa do časa topniški dvoboj. Naše patrulje so vzele dva sovražna strelska jarka in zaplenile množico bajonetov, patron in drugega vojnege materijala.

V odseku Ariburnu je vrgel sovražnik proti našemu desnemu krilu veliko množico bomb. Ena križarica in tri oklopni monitorji, kakor tudi artiljerije na suhem so nekaj časa streljali v različne smeri. Naša artiljerija je uspešno odgovarjala.

V odseku Sedilbahur je naša artiljerija potopila ladjo, ki je izkrcavala moštvo in materijal. Naše topništvo je na desnem in levem krilu povzročilo sovražniku velike izgube in prisililo sovražne baterije, da so se umaknile.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, Uradno vojno poročilo od petka, 17. decembra.

Kavkaška bojna črta. Severno od Arajša, ob severnem koncu jezera Van, je vrgel nek naš oddelek po daljšem boju več sto Kurdiv v gore nazaj. Sovražnik je pustil na bojišču 60 mrtvih. Zaplenili smo čredo sto glav živine. Naše izgube so neznatne. Tega boja so se udeležili na naši strani Armenci.

V Perziji smo zasedli Hamadan.

× × ×

Angleži pri Anaforti in Ariburnu poraženi.

Carigrad, 20. decembra. (K. u.) Poročevalci agenture Milli na dardanelski bojni črti poročajo: Včeraj se je pričel v vseh odsekih ljut boj. Naše čete so pričele pri Anaforti in pri Ariburnu splošen napad. Sovražnik je odgovoril s protinapadom pri Sedilbahuru, ki so ga odbile naše čete z izrednimi izgubami za sovražnika. Naše čete so vzele važna sovražna oporišča pri Anaforti in pri Ariburnu. Krepak ogenj naših topov je zadel vrstam sovražnika težke izgube. Vrli naši vojaki, ki so čakali že mesece na to ofenzivo, so pri nevzdržnih napadih na sovražne strelske järke pokazali obdudovanja vreden polet in požrtvovalnost. V kratkem bodo pri Anaforti in Ariburnu le še sovražni mrliči.

Isti poročevalec poroča dalje: Sovražnika smo pri Anaforti in pri Ariburnu pogladi popolnoma v beg. Naši vojaki so dosegli pri Ariburnu morje. Plen je neizmerno velik. Gosta megla je dovolila sovražniku, da je ušel, ne da bi bil moral popustiti veliko ujetnikov.

Turška zmaga pri Kut-el-Amara.

Carigrad. Turški armadi se je posrečilo, da je prodrli pri Kut-el-Amari angleško črto. Redne turške čete so del angleške vojske obkolile, drugi del z velikim uspehom preganjajo Arabci.

Vojska z Rusi.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 20. decembra. Uradno se poroča:

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer. fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 20. decembra. Veliki glavni stan:

Položaj neizpremenjen.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, Uradno vojno poročilo od petka, 17. decembra:

Zahodno bojišče. Severno od jezera Drisvati so se bili boji, ki so izpadli ugodno za nas. Več smo jih ujeli in zaplenili strojne puške in metelce min. Ponoči na 16. december smo zapazili sovražna premikanja proti obmestju Muravica ob Ikvi, 20 vrst severno od Dubna (16 km severozahodno). Proti jutru se je moral umakniti sovražnik med našim ognjem v svoje järke. Vzhodno od Buczacza (4 km) je napadel sovražnik višinsko postojanko 4 vrste od Medvedova. Naš ogenj je obkrožal zadržal napad.

Petrograd, 18. decembra. (Kor. ur.)

V odseku Riga so se končali vsi boji med našimi in nemškimi poizvedovalnimi četami pri Ragassemu, pri Antingu (7 km južnozahodno od Ragassema) in ob cesti v Tuckum uspešno za nas. Nemce je preginal naš ogenj. Med zasledovanjem smo mestoma vdrli v njih postojanke. Severnozahodno od Dvinska pri vaseh Mičel in Sarkani (desni brez Dvine, 19 in 16 km severno od Dvinska) je obstreljevala naša artiljerija uspešno neko pehotno kolono in jo razkropila. Na ostalih črtah se ni nič izpremenilo.

NOVA RUSKA OFENZIVA.

Bukarešt. Iz Burdujeni se poroča: Višji poveljnik ob besarabsko-ruski meji pripravljaja najhitrejšo novo ofenzivo Rusov, ki se prične, ko zamrzne Prut. Višji poveljnik naj bi v zvezi z generalom Ivanovom izvedel veliko ofenzivo v Galiciji. Avstrijske čete so zadnje dni z napadi vrgle Ruse čez Bojan.

BOJI PFLANZER-BALTINOVE ARMADDE.

Vojni poročevalci poročajo: Pflanzers-Baltinova armada je tvorila nakovalo, ko so tvorile vse naše armade in nemške vzhodne armade kladivo. Pri Gorlicah so prodrli rusko črto. Od 2. majnika dalje so povsod viharno napredovali, dokler niso dosegli svojih današnjih postojank. Kladiva so razbila vrzel za vrzel v rusko črto, nakovalo, Pflanzers-Baltinova armada, je morala med tem vzdržati ljute sovražne udarce. Gorlic, predora črte ob Sanu, oprostitve Lvova, osvojitve trdnjav ob Visli in Narevu Rusi niso kar tako prenesli. Svoje neuspehe so poizkušali izravnati, pozneje bi bili radi zavrnili naše prodiranje. Strategična vodilna misel je bila, da prodro črto Pflanzers-Baltinove armade.

Takoj po Gorlicah je morala armada prevzeti težavno nalogo nakovala. Rusi, da vzravna poraz, so poizkušali prodreti armadno črto ob Dnjestrju pri Horodenki, vzeli bi bili zopet radi Kolomejo. Armadna črta se je umaknila od Dnjestra nazaj za Prut. Tu je vzdržalo nakovalo najtežje udarce ruskega kladva. Čete generala pehote Rhemena so zadržale v prostoru južno od Nadvorne vse prodiralne poizkuse. Zbor podmaršala Krautwalda je takrat odbil pri Kolomeji vse ruske napade.

Rusko kladvo je postajalo vedno močnejše. Koncem majnika so bili Rusi v trikratni premoči. Krvave bitke so bile med Kolomejo in Delatinom. Rusi so hoteli izvesti predor proti Marmaros-Szigetu. Vsi ruski poveljniki so hoteli izsiliti predor v Marmaros-Sziget in so tako zadržali našo ofenzivo.

Ljuto so se vojskovali do 8. junija. Vztrajna obramba in prodiranje našega levega krila je prisililo Ruse, da so se morali 10. junija umakniti. Dosegli smo črto ob Dnjestrju.

V juniju in v juliju so se tu neprestano bojevali. Proti Zalesčikom in proti skupini podmaršala Benigni so nameravali prodreti Rusi, da preprečijo tako osvoboditev Lvova. Nakovalo je držalo, naša črta se ni omajala.

Rusi so začetkom avgusta po treh mesecih opustili prodiralne poizkuse. Divizijski podmaršal Schmid se je še iz lastnega nagiba polastil območja pri Černelici, nakar je Krautwaldov zbor očistil ves južni breg Dnjestra od sovražnika.

Koncem avgusta se je izpremenilo nakovalo v kladvo. S silovito ofenzivo se je dosegla črta ob Seretu. Ruske prodiralne poizkuse severno od Čortkova proti južnemu krilu nemške južne armade je zadržal v prvi vrsti krepak nastop Rhemenovega zbora, a lastna postojanka ob Stripi se je vzela nazaj in tu je nakovalo popolnoma izpolnilo svojo nalogo, ker so se ruski prodiralni poizkusi v septembru in v oktobru vedno izjalovili na tej bojni črti.

K BOJEM V VOLINJU.

Krakov. »Gazeta Poranna« poroča o zadnjih bojih v Volinju, katerih so se udeleževali tudi poljski legionarski polki: Čete so zavzele svoje postojanke med močvirji, jezeri in gozdi. Zjutraj in zvečer je megla tako gosta, da je videti komaj par

korakov daleč. Mrzlo je in mokro. Strelske järke je večinoma mogoče napraviti le čisto plitko, ker se največkrat že nekaj čevljev globoko zadene na talno vodo. Od časa do časa nastopajo tudi hudi snežni viharji in potem treba bresti sneg do kolena. Vojaki spe v zemljenih kočah, ki so pokrite s strešno lepenko. V kočah je tiho in prijetno toplo. Vasi so majhne in revne in večkrat mnogo ur oddaljene druga od druge. Kmetje žive v največji revščini ter so nasproti četam skrajno nezaupljivi; vendar se ta nezaupljivost kmalu poleže in potem dajo vojakom vsega, kar le premorejo. Ob zadnjih bojih je 2. legionarski polk pod vodstvom svojega polkovnika zasedel določene postojanke. Deževalo je in težavno je bilo na močvirnem ozemlju priti naprej. Ponoči je bilo večkrat težko najti svoje stanišče. Le od časa do časa so svetlobne rakete razsvetljevale temo, toda tedaj so se morali vojaki vreči na tla, da bi jih sovražnik ne opazil. Kljub temu so neprestano pokale puške in odbijati je bilo treba tudi sovražne napade. Šele po polnoči sta mogla dva legionarska bataljona zasesti Rusom iztrgane strelske järke. Polkovni stan se je namestil v majhni peščeni jami, kjer se je človek s težavo stegnil. Strelski jarki so bili radi talne vode zelo plitki zgrajeni. Sovražne postojanke so bile oddaljene le nekaj sto korakov. Naslednji dan, takoj po solnčnem vzhodu, se je začel močan artiljerijski ogenj in na gozdnem rob so padali orjaški izstrelki. Proti pol dnevu so udarjali izstrelki že v naši bližini in nad našimi postojankami so se razletavali šrapneli. Granate so pred našimi postojankami dvigale kvišku cele stebre zemlje. Ob prihodnja dneva sta potekla brez posebnih dogodkov. Šele naslednjo noč so ruske množice obšle naše levo krilo in se pokazale ondi, kjer so jih najmanj pričakovali. Ob bataljona sta bila napadena in Rusi so vdrl v naše strelske järke, kjer je mnogo legionašev še spalo, ker so stale straže v popolnoma drugi smeri nego so prišli Rusi. Oglasil se je alarm, nakar se je razvil strašen boj, v katerem jih je mnogo padlo. Polkovnik I. se je umaknil s svojimi ljudmi proti B., kjer je našel malo rezervno, s pomočjo katere je znova nastopil proti sovražniku, ki je bil mnogo močnejši. Podpiran po škadronu huzarjev je izvedel tri protinapade. Zadnji napad je imel popoln uspeh. Rusi so se umaknili, vendar se tega ni moglo izkoristiti, ker so bile lastne moči preslabe. V rokah legionarjev je pa ostalo veliko število ujetnikov in Rusi so imeli tudi znatne izgube na mrtvih in ranjenih. Del napadenih legionarskih bataljonov se je moral umakniti proti nemškim postojankam. Med tem so prihajale v gozd vedno nove ruske množice, med katerimi je naš artiljerijski ogenj strahovito pustošil. Rusi so zaman poizkušali prodirati, naše kroglo so jim zapirale pot, in tisti, ki so prekorčili ognjeno črto, so bili ujeti. Začetni ruski uspehi so se izprevergli končno v hud sovražnikov poraz.

HINDENBURG O POLOŽAJU.

Berlin. Hindenburg je izjavil nekemu poročevalcu: Nisem in nočem biti politik. Kar rečem proti Angliji, je le izraz moje osebne mržnje, odkar je ta narod pričel podpirati in pripravljati vojsko, kar po moji sodbi je jasno, da je Anglija vzrok tej vojski. Na vprašanje, če se pričakuje na naši črti v kratkem večje operacije, je rekel Hindenburg s komaj vidnim smehom: Veste, da zgrabim, če je prilika ugodna. S svojimi četami pa le nastopim, če uspeh poplača žrtve. Končno je rekel: Vzdržati hočemo, a pravzaprav ne samo vzdržati, marveč temeljito zmagati.

PREPOZNO SPOZNANJE.

Dunaj, 18. decembra. Glasom poročil v ruskih listih je zbralo rusko notranje ministrstvo gradivo za odpravo protipoljskih administrativno-političnih odredb. Glavne protipoljske omejitve, ki so bile izdane naredbenim potom in ki naj bi se sedaj odpravile, se tičejo: 1. odprave plemiških volitev; 2. prepovedi nakupa zemlje po Poljakih; 3. omejitve glede imenovanja Poljakov za okrajne zdravnike; 4. prepovedi, da katoličani v guberniji Cholm ne smejo dobiti uradnih mest; 5. prepovedi, da Poljaki ne smejo biti imenovani za deželne komisarje in gradbenotehnične ter poštne-brzojavne uradnike; 6. uvedba ruskega uradnega jezika v poljskih občinah; 7. posebne administrativne kazenske oblasti v slučajih tajnega pouka v poljskem jeziku; 8. posebne administrativne cenzure za gledališke predstave; 9. omejitve verskega pouka v poljskem jeziku, gradbe cerkva in verskih procesij. Notranji minister bo zbrano gradivo predložil dumi. Iz tega seznama se šele vidi, kaj vse je ruska vlada Poljakom prepovedala, sedaj bi pa rada popravila, ko ji vojna stiska raste čez glavo.

BEG IZ RUSKEGA UJETNIŠTVA.

Nadporočnik deželnega domobranskega polka št. 27, Horak, se je vrnil domov iz ruskega ujetništva po zelo drznem begu. Med pomanjkanjem in z napetostjo vseh svojih telesnih in dušnih sil se mu je posrečilo, da so ga poslale ruske oblasti same v

kraj, iz katerega mu je bilo mogoče, da je pobegnil; ko se mu je prej že izjalovil beg iz Taškenta, ker so bili Kirgizi, ki naj bi mu bili pomagali, nezanesljivi. Ko je bežal, so ga večkrat ustavili ruski oblastveni činitelji, a ker zna dobro rusko, so mu verjeli, da je ruski kmet. Enkrat so ga zaprli v neko občinsko hišo, a posrečilo se mu je, da je ušel. V svojem ujetništvu je govoril nadporočnik Horak med drugim s praporščaki Ivanom Zorcem in Tomincem pešpolka št. 27, dr. Viktorjem Langom, dom. polka št. 27 in z nadporočnikom Ivanom Hofmanom pešpolka št. 17.

Boji na zahodu.**NEMŠKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 20. decembra. Veliki glavni stan:

Ogenj naših obrežnih baterij je preginal monitorje, ki so včeraj popoldne obstreljevali Ostende. Na fronti poleg živahnega delovanja topničarstva več uspešnih razstrelitev po naših četah. Neko naše zračno letalo je napadlo kraj Poperinghe, kjer se strni več zvez sovražnika. Neko angleško dvokrilno letalo je bilo sestreljeno pri Brigghe. Letalci so mrtvi.

Vrhovno vojno vodstvo.

Boji pri Ypernu.

London. (Kor. ur.) Uradno: Dne 18. t. m. zjutraj je izpušal sovražnik proti našim črtam severnovzhodno od Yperna, ki jih je tudi ljuto obstreljeval, plinaste oblake. Izvemši posameznih točk, kjer smo odbili sovražnika, predno je dosegel naše črte, smo celo preprečili, da sovražna pehota ni zapustila svojih strelskih jarkov. Naše odredbe proti plinu so zadoščale. Naša črta je ostala povsod nepoškodovana. Sovražna artiljerija je nenavadno ljuto delovala vzhodno od Yperna in zahodno in južno od Messinesa.

Francoska vojna aviatika.

V prvi dobi vojne je doživela Francija na polju vojne aviatike hudo razočaranje. Francozi so bili prepričani, da daleč nadkriljujejo nemške aviatike, saj je bila Francija klasična dežela modernega letalstva. Zato so prvotni uspehi nemških aviatikov Francoze uprav zbegali, sami sebi niso mogli verjeti, da jih Nemci prekašajo tudi na polju letalstva. Ko so prvi nemški »Globi« bombardirali Pariz, je bil prvi vtis neizmerno začudenje. Začetkom vojne je Francija razpolagala s tri do štiri stotinami aviatikov, toda o priliki prvega velikega nemškega prodiranja je izgubila velik del svojih aeroplanov. Doba, ko je letalstvo iz golega športa postalo vojno sredstvo, je bila prekratka, da bi se bilo to novo orožje zadostno organiziralo. Ko so izkušnje prve vojne dobe jele roditi sadove, se je začela tudi cela Francija baviti s sestavo novih letalnih strojev. Bili so časi, ko so po pariških ulicah dan za dnem ropotali težki vozovi, ki so vozili zložena letala, ali pa je letala, opremljena s kolesi, vlekel kak avto. Sedaj ne mine dan, da ne bi nad Parizom patrolirale letalske straže. Vojaška poveljstva sedaj tudi ne štedijo s hvalo, kako je napredovalo letalstvo, kako izborni delujejo lahki in težki zračni križarji in pravi francoski bojni aeroplani, katerih imajo cela brodogoja, ti aeroplani so oboroženi s topovi ter imajo več mož posadke. Moštva za to peto vrsto orožja Francozom ne manjka; vsak dan se jih javi po več dvanajstoric namesto onih, ki so bili ranjeni ali ujeti. Namesto prvotnih 300—400 aeroplanov razpolaga sedaj francoska vojska z 2000 letalnimi stroji ter zadostnim moštvom in rezervami. Neprestano prihajajo prošnje za uvrstitev v letalski zbor; na tisoče prošnje že leži po ministrstvih, a vseh ni mogoče sprejeti, ker izdelovanje letal ne more tako hitro korakati, kakor naraščajo ponudbe aviatikov.

Mirovno družbo Forda Angleži zajeli.

Kolin. Parnik »Oskar II.«, ki vozi mirovno družbo znanega newyorškega milijonarja, so Angleži zajeli in odpeljali v Kirkwall.

Angleška ekspedicija proti Avstriji?

London. (K. u.) Massingham izvaja v listu »Nation«: Brodovje mora biti razočarano, ker je sledil uspehu podmorskih čolnov na Severnem morju neuspeh na Sredozemskem morju. Članek omenja tudi načrt najskrajnejše struje, ki se zavzema za ekspedicijo proti Avstriji, kar bi lahko uničilo angleško plovbo in angleške finance.

Spor in razdor v nemški socialni demokraciji.

»Münchener Post« ima dopis iz pisarne socialnega demokratičnega strankarskega načelnika v Berlinu, kjer je rečeno: Karol Kautsky rabi danes znanstveno glasilo stranke »Neue Zeit« za to, da neprikrito oznanja razdor v stranki. In več strankinih glasil, med njimi »Leipziger

Volkzeitung», gre za njim. Res moramo računati z nevarnostjo, da bi Kautskyjev predlog našel poslušna ušesa, da se pri bližnjem glasovanju o desetmiliardni kreditni predlogi manjšina v glasovanju ne izjavi, loči od večine in ubere svojo pot. Dopis resno svari pred tem korakom, ker bi ločitev državnozbornske frakcije pomenjala tudi začetek razdora v celi stranki.

Angleški parlament.

London, 20. decembra. (Kor. ur.) Reuterjevo poročilo: V spodnji zbornici je izjavil Tennand, da znašajo doslej angleške izgube na Balkanu 32 častnikov in 1246 mož, med temi mrtvih 1 častnik in 85 mož. Naznanilo o uspešni, z neznatnimi izgubami izvedeni umaknitvi britanskih čet iz zaliva Suwla in od Anaforte ter njihovi premestitvi na neko drugo bojišče, se je z odobravanjem pozdravilo. Asquith je izjavil, da se je umaknitev izvršila vsled nekega sklepa, ki se je pred nekaj časom sprejel v kabinetu. Zedinili so se tako, da se predlagano podaljšanje legislaturne dobe parlamenta zniža od 1 leta na 8 mesecev.

Švica - oboroženo nevtralna.

Izjava novega predsednika. Pariz, 18. decembra. Novi švicarski predsednik Decoppet je sprejel poročevalca »Petit Parisien«. Skliceval se je na besede prejšnjega predsednika Motta in rekel: »Švica ostane pod orožjem; dobro straži na vseh mejah. Razmere so iste kakor lani. Izprememba zveznega predsedništva je izprememba brez pomena.« Švica zaenkrat ne misli zmanjšati učinkovitosti stanja svojega moštva.

Najnovejša poročila.

Nova nasilja entente.

Solun, 20. decembra. (Kor. ur.) »Agence Havas« poroča: Zavezniki utrjujejo Topčin. Angleži so zahtevali popolno izpraznitev Ajvatli-Baldža.

Angleži se selijo izpred Dardanel.

London, 20. decembra. Uradno se naznanja, da so vse čete iz zaliva Sulva in Anaforte s topovi in zalogi na uspehom prepeljali na neko drugo bojišče.

Veselite v Carigradu nam porazom Angležev.

Carigrad, 20. decembra. (Kor. urad.) Poročilo o popolnem porazu Angležev in o izpraznitvi odsekov pri Anaforti in Arburnu se je izvedelo tu v poznih večernih urah ter je vzbudilo po celem mestu neizmerno veselje. Za jutri se pričakujejo nastopi z izrazi radosti.

Japonska in angleška zaprtija v Indiji.

Monakovo. »Abendzeitung« izve iz Kodanja: Stroga izvedba nove izkrcevalne postave v indijskih pristaniščih, ki dovoljuje edino le angleškim državljanom izkrčevanje, inozemcem brez izjeme pa prepoveduje stopiti na indijska tla, je povzročila v Tokiu veliko razburjenje. Ta odredba najobčutnejše škoduje japonski trgovini. Uradno še niso napravili nobenih korakov, ker pričakujejo obširnih podatkov iz Londona. Nek japonski list vprašuje, če bo Okuma tudi nadalje pritrdil vsemu, kar se sklene v Londonu, četudi so japonske koristi potisnjene v ozadje.

Dnevne novice.

+ Glas našega cesarja v korist vojaških sirot fonografin. Cesar je na prošnjo predsedstva vojaškega sirotinskega zaklada 14. decembra govoril nekaj besedi v fonografski aparat. Cesarjev fonogram se razglasi začetkom januarja.

+ Odlikovanja. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste sta dobila nadlovec Aichholzer Ivan in Grafenauer Matija, oba pri 8. lov. bat. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: četovodji Fermešek Vinco in Töffel Karol, podlovec tit. četovodja Werginz Oton in podlovec Burger Fr., vsi pri 8. lov. bat.; rač. podčastnik 87. pp. Šuligoj Ivan. — Bronasta hrabrostno svetinjo so dobili: četovodja 5. težke havb. d. Zemlič Ivan, četovodja Moser Florjan, des. setnik Paurič Alojzij, saperji Lukešan Fr., Lužer Martin, Vidmar Alojzij, Tomek Iv. in Mihelič Ivan, vsi pri 3. sap. bat.; infanterist 26. dom. p. Rančigaj Filip.

+ Ogrski ministrski predsednik o dobi vojske. V seji ogrske magnatske zbornice 20. t. m. je izjavil ministrski predsednik grof Tisza: Ker sem hripav, morem le s težavo govoriti. Prosim, opravičite, ker se radi trenutnega slabega mojega stanja zdaj ne morem pečati s političnimi izjavami. — Nato je izjavil: Sedanje vojske nismo povzročili mi, nismo mi tisti, ki hočemo oropati v miru živeče sosedu, a izvojskovati hočemo to vsiljeno nam vojsko do konca. Koliko časa bo še trajala, je odvisno od tistih, ki so jo izzvali. Nadaljevati jo hočemo, dokler ne zavarujemo svoje varno-

sti in neodvisnosti proti napadom v bodočnosti toliko časa, dokler naši sovražniki ne izprevidijo, da ne morejo doseči svojih sebičnih smotrov. Naša zmagoda strani v bodočnosti nevarnost kršenja miru, zmagoda četverosporazuma bi pa vedno ogroževala mir. (Živahno pritrdjevanje.)

+ Najvišje cene pitanih prešičev. Dodatno k tukajšnjem razglasu z dne 17. oktobra 1915, štef. 27.582, zaukazuje deželna vlada v sporazumu s c. in kr. 5. armadnim etapnim poveljstvom z veljavnostjo za celo deželo Kranjsko, da se pri trgovanju s pitanimi prešiči s težo več nego 150 kg, ne sme prekoračiti cene 3 K 70 v za 1 kilogram žive teže. — Ta odredba dobi moč s 22. decembrom 1915. — Ostala določila tuuradnega razglasa z dne 17. oktobra 1915, štef. 27.582, ostanejo še nadalje izpremenjena.

Nadvojvoda Friderik je daroval Rdečemu križu 10.000 kron.

— Vpoklic letnikov 1871, 1870, 1867 do 1865. C. pr. korespondenčni urad poroča, da se te dni objavi razglas, s katerim se v poklicke pod orožje pri prebiranju na orožje sposobne spoznani črnovojnikih rojstnih letnikov 1871 in 1870 s 17. januarjem 1916, rojstnih letnikov 1865, 1866—1867 pa 21. januarja 1916.

— 25 letnico mašništva je v soboto obhajal č. g. P. Gothard Podgoršek, frančiškanski vikar in vodja deške ljudske šole v Novem mestu.

— O pomanjkanju cigaret in tobaka se je izjavil generalni ravnatelj tobačne uprave pl. Scheuchenstuel naslednje: Fabrikacija se sedaj ne more ravnati po porabi kakor v normalnih časih, marveč poraba se mora spraviti v soglasje z razpoložljivimi surovinami in fabrikijsko možnostjo. Preskrba se je morala nanovo organizirati in zato se je morala izdati izdelkov nekoliko zadržati. Velike zahteve vojske in transportne težave so povzročile, da je nastopilo gotovo pomanjkanje. Poraba za december je liberirana. Kakor hitro prejmejo režijski uradi nakazano jim blago, kar se zgodi v bližnjih dneh, se bodo razmere nedvomno izboljšale. Za uporabo določene množice cigaret in tobaka za kajenje so večje, nego se je bilo porabilo v zadnjem normalnem decembru t. j. l. 1913. Tedaj je poraba znašala vsega skupaj 503 milijone cigaret, dočim se je za letošnji december izročilo konsumu 589 milijonov.

— Padel je na laškem bojišču Jožef Kostelec, posestnik v Draščih pri Metliki. Pokojnik je bil brat preč. g. P. Avgušтина Kostelec, prijorja v Zatičini. — Blagi mož, počivaj v miru!

— Avstrijski ujetniki — mučenci na Ruskem. Jakob Vrtačnik, ki je bil ujet v Przemyslu, ter se sedaj nahaja v Saratovski guberniji, Caričin monastir, piše svoji ženi Katarini v Senočet pri St. Lambertu, p. Sava pri Litiji: »Zdrav sem še precej in naznanjam celi javnosti, da smo tukaj na Ruskem Avstrijci pravi mučenci in da naj bi se gotovi krogi za nas malo pobrigali. Prosim, dajte to v časopise, kar sem danes pisal.« Čudno je, da je dopisnica šla srečno skozi rusko cenzuro in da ni bila zaplenjena.

— Padli častniki 17. pp.: Padli so: poročnik in rez. Robert Skolar, praporščaka v rez. Gustav Stangler in Andrej Suhadolnik ter kadet Ernst Strauss, vsi od 17. pp.

— Mažarske šole na Hrvaškem. V samo enem političnem okraju, in sicer v okraju Virovitica, se nahaja 27 mažarskih šol.

— Krušne nakaznice v Budimpešti. Začetkom januarja uvedejo v Budimpešti krušne nakaznice. Na vsakega bo odpadlo 42 dg.

— Padel je na laškem bojišču des. etnik Mihael Rus iz Dolenje vasi pri Ribnici. Kot spreten vojak si je v vojski pridobil šaržo desetnika in kmalu hrabrostno svetinjo na ruskem bojišču. Par dni potem, ko je prišel na laško bojišče, je padel začet od sovražne krogle. Bodi mu lahka zemlja!

— Na kozah je obolelo v Galiciji od 5. do 11. decembra 1152 oseb. V ostalem avstrijskem upravnem ozemlju je v tej dobi obolelo na kozah 89 oseb. Med drugimi je obolela v Ljubljani ena in v Mošnjah na kozah pa ena oseba, ena oseba je obolela na tej bolezni tudi v Ptuj.

— Častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje je dobila Katarina Čehovin, uslužbenka pri nadučitelju v pok. g. Mat. Rantu na Dobrovi.

Zasedanje hrvatskega sabora.

Zagreb, 20. decembra. (Kor. ur.) Hrvatski sabor se je danes sešel in to že drugič v tej svetovni vojni. V vojaško službo v poklicani in za časa zasedanja na dopustu se nahajajoči poslanci, so prišli v sabor v vojaških uniformah. Ko se je prebral poziv za sklicanje sabora, je predsednik naznanil, da se nahaja poslanec Hinković že dve leti izven Hrvatske, da ne vrši kot poslanec svojih dolžnosti. Vsled tega se smatra na temelju § 8. poslovnika njegov mandat za ugasnjene, ter se poziva

hrvatska vlada, da razpiše za okraj Nova Gradiška volitve.

Ljubljanske novice.

Ij Usmilite se ubogih otrok! — Elizabetna otroška bolnišnica. Božični prazniki se bližajo ter se bodo kljub resnemu času v vseh družinah slovesno obhajali, četudi večinoma le na skromen način. Tudi v Elizabetni otroški bolnišnici se priredi priprosto, a dostojno slavlje z božičnim drevescem. Saj gre za to, da se revnim bolnim otrokom priredi nekoliko veselja, da morejo svoje trpljenje vsaj za nekaj ur pozabiti. Zato se obračamo na vse dobrotnike otroške bolnišnice in sploh na vse prijatelje otrok z vljudno prošnjo, da blagovolijo pri tem dobrem delu sodelovati. Obdarovati je krog 30 revnih otrok, katerih očetje se nahajajo na raznih bojiščih, in razentega še več drugih otrok. Večina je le pomanjkljivo oblečena. Otroška obleka, otroško perilo in čevlji bi zelo dobrodošli. Čisto gotovo je v mnogih družinah veliko porabnega te vrste, kar bi se dalo pogrešiti, tem najbednejšim med bednimi — bolnim otrokom revnih družin pa bi bilo s tem pomagano. Vabila k tej božičnici se radi nalezljivih bolnikov v bolnišnici ne morejo izdati. Božična darila naj se blagovolijo oddati v otroški bolnišnici. pl. K.

Ij Preskrba ljubljanskega prebivalstva in deželni odbor. Deželnemu odboru prihajajo brezimna pisma z željami in pritožbami radi preskrbe ljubljanskega prebivalstva z moko. Deželni odbor tem potom priobčuje, da nima v zadevi nič odločevati, ker ne spada v njegov delokrog. Pač pa vsako pritožbo odstopi nemudoma vladi v pristojno poslovanje.

Ij Nedovoljena aprovizacija, Tatvine povsod. Neki stranki na Prulah je izginila kokoš, neki drugi pa mačka. Branjevki Kodeljevi so bili v šolskem drevoredu ukradeni uteži, branjevki Mariji Marjetičevi mlajši je bila izpod stojnice na Vodnikovem trgu ukradena vreča orehov, njeni materi pa zaboj citron. Tat je citrone skril pod stojnico mesarice Kebrove. Zaboj je odprl in nekaj citron odnesel, druge pa pustil. Imamo pač resne čase.

Ij Gnječe pred vojnimi trgovinami. Pred vojnimi trgovinami se gnječe danadan vse polno ljudi, kar je vzrok, da gre prodajanje mnogo bolj počasi od rok, kakor bi imelo iti, kajti, ko bi ljudje, ki prihajajo pozneje, stopili v vrsto in čakali, dokler ne pridejo v prodajalno takrat, kadar jim to gre, bi se tudi ne dogajale razne nerednosti, n. pr. žepne tatvine in nesreče. Tako se govori sedaj po mestu, da so zadnje dni, ko so prodajali tudi moko, v gnječi nekemu bolehnemu dečku zlomili roko in ga sploh tako premečkali, da je vsled tega umrl. Izpred neke druge vojne prodajalne so morali pa neko osebo odpeljati z rešilnim vozom domov. Policija je odredila, da ljudje stoje v vrstah, in kdor pride pozneje, tudi pozneje dobi. Ta odredba je popolnoma umestna in naj se je občinstvo tudi drži.

Ij Razglas c. kr. deželnega predsednika na Kranjskem o izpremembi najvišjih cen za nadrobno prodajo svinjskega mesa v deželnem stolnem mestu Ljubljana. Deloma izpreminjajoč t. u. razglas z dne 31. oktobra 1915, št. 28.715, določa deželna vlada z veljavnostjo za ozemlje deželnega stolnega mesta Ljubljane do preklica za nadrobno prodajo svinjskega mesa za kilogram naslednje najvišje cene, in sicer: sprednje, sveže 3 K 12 v, sprednje, prekajeno 3 K 44 v, zadnje, sveže 3 K 44 v, zadnje, prekajeno 3 K 76 v, svinjska glava, sveža 1 K 20 v, svinjska glava, prekajena 1 K 68 v, svinjski parkelci, sveži 76 v, svinjski parkelci, prekajeni 92 v, svinjska pljuča 1 K 84 v. — Ta razglas dobi moč z dnem razglasiave.

Ij Tukajšnji pevski kvartet (gg. Kozina, Dermelj, Završan, Kragelj) priredi s sodelovanjem koncertne pijanistinje gdne Danice Koblerjeve na Štefanovo, t. j. v nedeljo 26. t. m. ob pol 8. uri zvečer v dvorani »Mestnega Doma« koncert v prid skladu vojnih vdov in sirot. Na sporedu bodo poleg nekaj starih, a dosedaj le malo petih najnovejših slovenske pesmi, ki se dosedaj še niso izvajale na nobenem koncertu. Z ozirom na blagi namen te prireditve in tudi glede na to, da obeta koncert vsem prijateljem lepe slovenske pesmi izreden užitek, opozarjamo cenjeno občinstvo že danes na ta koncert, kojega natančni spored priobčimo v kratkem.

Ij Prva mestna šola je zabijala dne 17. t. m. žrebce v mestni »Brambni ščit«. Zabijanja se je udeležilo pod nadzorstvom svojih učiteljev vseh 528 učencev, ki so zložili za sklad v podporo vdov in sirot v vojni padlih ali ohromelih vojščakov tisoč kron in 10 vinarjev. Za božično vojakom na bojnem polju so pa darovali učenci I. mestne deške ljudske šole 445 zavitkov razne vsebine. Iz daril učencev je podpisalo šolsko vodstvo 300 kron III. vojnega posojila; učiteljstvo te šole je podpisalo 400 kron in starši učencev pa nad 12.000 kron. Bakra in mesinga je nabrala mladina

I. mestne šole sedem velikih zabojev, med tem 49 kuhinjskih možnarjev.

Ij Neumestno. Na takozvani »špicu«, kjer se cepita Grubarjev prekop in Ljubljana, je začel nek mesar prati čreva. Ljudje, ki so zaposleni pri tem delu, puščajo na obrežju vso nesnago in črevine ostanke, mesto da bi to zmetali v vodo — če je to sploh dovoljeno. — Tam so ves čas ženske prale perilo, ta nesnaga jim je pa sedaj velika ovira, da ne morejo do vode. To naj bi se pač odpravilo.

Ij Vsled težkih opeklin je umrl v deželni bolnici 20. t. m. dveletni deček Franc Rotar, sin posestnika Martina iz Ježice št. 32. Oče je sočasno v ruskem ujetništvu. Navedenega dne je otrok padel v temi v posodo vrele vode ter se tako opekkel, da je opeklinam še isti dan ponoči podlegel.

Nove odredbe o izdelavi in prodaji kruha in peciva.

Dunaj, 21. decembra. (Kor. ur.) »Wt. Ztg.« objavlja ministerialno naredbo, s katero se izpolnjujejo in poostrejujejo predpisi o izdelavi in prodaji kruha in peciva. Glasom te naredbe more notranji minister na predlog žitnoprometnega zavoda dovoliti za deželo in okraj ali občino izjeme v dosedanjih prepovedi glede porabe pšenične moke za pecivo in kuho.

Naredba uvaja dalje splošno prepoved za obrtno izdelovanje in prodajo malega peciva vseh vrst. Pšenična in ržena moka se sploh ne smeta več uporabljati za proizvodnjo slaščic ne v slaščičarnah, pekarinah, ne v gostilnah in točilnicah. Izdelovanje slaščic z uporabo nadomestilne moke se dovoli le dva dni v tednu.

Obrtno izdelovanje peciva »cakes« more politična deželna oblast ne le omejiti kakor doslej, marveč tudi popolnoma prepovedati. Obrtno izdelovanje slaščic iz surovega masla in vzhajane testa se splošno prepove. Naredba, ki stopi v veljavo dne 23. decembra, prepoveduje končno pekomo in slaščičarjem od tretjih oseb napravljeno testo sprejeti za peko.

Primorske novice.

V goriški bogoslovnici v cistercijskem samostanu v Zatičini, ki je slovesno otvorila pouk dne 9. t. m. ob navzočnosti goriškega nadškofa in ljubljanskega knezoškofa, je sedaj 33 klerikov, in sicer 4 iz krške, 10 iz poreške in 19 iz goriške škofije. Odprti so vsi štirje letniki ter so v prvem trije gojenci, v drugem jih je 14, v tretjem 11 in v četrtem pet ter štirje cistercijski semenišniki.

Jezikovne težave furlanskih beguncev na češkem in Moravskem so ravno take kakor naših primorskih beguncev v nemških krajih. Ne manjka smešnih dogodbic. Furlanke si sedaj pri nakupovanju živil pomagajo na ta način, da neso s seboj par zrn rži, ščep moke ali kosce sladkorja; ko pridejo v prodajalno, odpro pest in trgovci ve, česa žele.

Zasenčene žepne svetilke. »Polaer Tagblatt« opominja prebivalstvo, da mora biti vsaka električna žepna svetilka, ki se rabi, ko nastopi tema, m. d. r. zasenčena; druge barve niso dovoljene. Da laterna ne slepi drugih pasantov, jo je nositi obrnjeno navzdol.

Tretji vojaški dan v Trstu dne 2. decembra je vrgel nad 74.000 K.

Izkaznice za krompir so uvedli v Trstu.

Gospodarstvo.

Sadjarsko društvo za kamn. polit. okraj na Homcu

je letošnjo jesen organiziralo dobavo sadja za ranjence v Kamniku, Mekinjah, Mengšu in Domžalah. Sadje se je darovalo iz tehle občin, ozir. župnij: Homec-Šmarca 1200 kg, Komenda 400, Križ 700, Mlaka 600, Mengeš 600, Zalog pri Komendi 800, Tunjice 400, Volčji potok 400, Žiže 300, Sela 750, Zgornji Tuhinj 800, Ihan 800, Podgorje 1000, Dob 2000, Moravče 1200, Krtina 1050, Vrhpolje pri Moravčah 400, Drtija 400, Klanec 800, Lahovče 600, Vodice 2000, Stranje 550, Vrhpolje pri Kamniku 400, Radomlje 400, Peče 700, Blagovica 800, Krasnja 400, Dobeno 400, Suhadole 400, Nasoviče 400, Dolsko 400, Loka pri Mengšu 400, Paloviče 400, Šmartno v Tuhinju 700, Spitalič 1000, Motnik 800, Kamnik 152, Spodnje Koseze 400, skupaj 25.602 kg sadja.

Od te množine se je oddalo deloma sveže deloma čezana v tri bolnišnice v Kamniku in v Mekinjah 10.000 kg, svežega sadja se je oddalo v bolnišnico v Domžalah 1200 kg, jabolčne meze se je vkulalo 1015 kg, kompota 200 kozarcev, v Mengeš se je oddalo 2000 kg, v Kamniku se je posušilo 1000 kg, v garnizijsko bolnišnico v Ljubljano v belgijsko vojašnico se je za na legarju obolele vojake oddalo 400 kg. Razen tega se je napravilo nekaj sadnega soka in kisa. Stroškov je bilo za konzervir

kozarce, sladkor, posodo in drva 508 K 15 vin. Darovi: Podružnica »Rdečega križa« 270 K 22 vin, Rudolf baron Apfaltrern 25 kron, cerkvenik z Gozda 2 K, za prodane posode 34 K 57 vin. Sadjarsko društvo na Homcu 181 K 36 vin., skupaj 508 K 15 vin.

Potrebne prostore so dale brezplačno častite sestre usmiljenke v hotelu »Fischer«. Vkuhanje sadja, razdelitev sadnih izdelkov in sadja sploh je požrtvovalno vodila gospodična Minka Podlasek, učiteljica v Kamniku. Pomagale so ji gospodične: Marica Andrijol, Marija Kladva, Marica Fabian, Mara Mesner, Magda Slatnar, Pepca Fischer, Viki Rojko, Meri Slatnar, Vera Kladva, Radica Klobučar. Sadije sta sušila peka: g. Novak in g. Karolnik v Kamniku.

Kletarski tečaj.

V primeru z drugimi, bolj naprednimi vinorodnimi deželami, je naše kletarstvo še na tako nizki stopnji.

Zaradi tega je nujno potrebno, da se naši vinogradniki poprimajo boljšega kletarjenja ter da pridelujejo dobro, okusno, čisto in stanovitno vino, ker je drugače nemogoče, s pridelki drugih vinorodnih dežel uspešno konkurirati.

Kaj pomaga gospodarju-vinogradniku še tako lepo grozdje, ako ne zna iz njega pripraviti tako pijačo, kakoršna se dandanes po svetu zahteva?

Ravnotako je tudi za kletarje, vinske trgovce in gostilničarje, ki posredujejo prodajo vina med pridelovalcem in občinstvom, znanje umnega kletarstva, zlasti pravičnega ravnanja s posodo in v vinom neobhodno potrebno, kajti iz najbolj zlahtne kapljice se z nepravilnim ravnanjem lahko naredi najgusnejša pijača!

Da imajo ukaželjni priliko, se v umnem kletarstvu temeljito izučiti, priredi c. kr. vinarski nadzornik B. Skalicky pri državni vzorni kleti v Rudolfovem tekoče zime več t rodnevnik kletarskih tečajev.

Kdor se misli katerega teh tečajev udeležiti, zglašil naj se t a k o j pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Rudolfovem.

Ker je število udeležencev za vsak tečaj omejeno, treba se je, komur je na stvari ležeče, čim prej zglašiti.

Vsak, kdor bo v tečaj sprejet, bo o tem potem posebnega vabila vsaj en teden pred pričetkom tečaja obveščen.

C. kr. vinarsko nadzorstvo za Kranjsko v Rudolfovem.

Na morju.

POROČILO NEMŠKEGA ADMIRALNEGA ŠTABA.

Berlin, 19. decembra. (Kor. ur.) Wolff poroča:

Deli našega brodovja so iskali zadnji teden na Severnem morju sovražnika in so križarili nato v Skagerraku, da stražijo trgovino. Preiskali so 52 ladij. Nek parnik s prepovedanim blagom so zaplenili. Ves čas se niso nikjer pokazale angleške pomorske sile.

Načelnik adm. štaba mornarice.

Gibanje ruskega črnomoškega brodovja.

Bukarešt, 20. decembra. (Kor. urad.) »Adeverul« poroča v zasebni brzojavi iz Balčika: Danes ob pol 10. uri dopoldne se je prikazalo v smeri proti rtu Kali Akra rusko brodovje sestojelo iz približno 40 ladij, 4 enote so se ustavile pred Ekrene. Radi megle ni bilo mogoče doznati, v kateri smeri je odplula večina brodovja, najbrže pa proti Vardi. Ob 10. uri je bilo slišati ljuto streljanje.

Japonski mirovni pogoji.

Japonska vlada je v septembru sklicala posebno komisijo, ki je sestavila mirovne pogoje Japonske. Predsednik te komisije je eden izmed najbolj priznanih japonskih juristov, tajnik v zunanjem ministrstvu, Nagaoka. Japonski mirovni pogoji vsebujejo: 1. Priznanje kitajsko-japonskega šantuskega dogovora od strani Nemčije; Tsingtau se vrne Kitajski; železnico Šantung dobi Japonska; prizna se obveza Kitajske, da ne sme nobeden del svojega teritorija na svoji obali dati v najem katerikoli inozemski sili. 2. Otoki, ki so jih zasedli Japonci, pripadajo Japonski. 3. Izplača se vojna odškodnina. 4. Povrnejo se stroški za vzdrževanje ujetnikov.

Nemški državni zbor.

Berlin, 20. decembra. (Kor. ur.) V razpravi o obdavčenju vojnih dobičkov je rekel državni zakladnik dr. Helfferich, da bo vojna povzročila kolosalna vojna breme, pa naj si bo vojna odškodnina, na katero računamo, še tako visoka. Prepričan je, da se bo nemški patriotizem izkazal tudi v plačevanju davkov.

Vse stranke so pritrdile predlogi in povdarjale potrebo, da se nemoralne vojne dobičke ali udari z davki ali s sodnijo. Zastopnik vojnega ministrstva je izjavil, da število nepoštenih vojnih dobičkov ni bilo ravno izredno veliko.

Slučaj „Ancone“.

AMERIKA IN OSREDNJI SILI.

New York, 19. decembra. (Kor. urad.) Berlinski dopisnik »Newyorker Times« je svojemu listu poslal brezlično poročilo, katero se lahko smatra za avtoritativno izjavo, da nemška vlada graja dejanja zarotnikov in pravi, da ni nikdar podpirala katerega dejanja, nad katerim bi se mogla Amerika spodbikati.

Lugano, 20. decembra. »Agenzia Stefani« poroča, da je zunanji minister Sonnino poslal v Ameriko prepis o uspehih uradne preiskave glede torpediranja »Ancone«. S sedanjo odposiljativjo se hoče dokazati, da je ameriška nota bila samostojna in neodvisna od laške vlade.

Rotterdam, 20. decembra. Reuter poroča 19. t. m. iz Washingtona: Ameriška nota se odpošlje Avstriji v pondeljek. Za odgovor ne stavi nobenega določnega roka. Avstrija, tako piše Reuter, se mora hitro odločiti, ali naj se zveze pretrgajo ali ne. Glede zahtev se ta nota ne loči od prejšnje, toda več ali manj precizira okoliščine, od katerih zavisi ameriško stališče.

Ženeva, 20. decembra. »Lokalanzeiger« javlja: Pariški Amerikanci, ki dobro poznajo Wilsonove namere pravijo, da bo nova nota sicer povdarjala, da se mora Dunaj naglo odločiti vendar se bo pustilo odprto pot za sporazum. Predpogoj je natančno preciziranje obljubljen denarne odškodnine. Wilson in Lansing se skušata izogniti videzu, kakor da bi se bala dunajskih protirazlogov. Hočeta tedaj poročilo poveljnika podmorskega čolna vzeti na znanje in ga primerjati s svojimi informacijami. V ostalem pa Wilson in Lansing vstrajata pri zahtevi, da se Avstrija pridruži naredbam, katere je izdala iz človekoljubnih ozirov podmorskim čolnom.

Pomoč Amerike za Poljake.

Dunaj, Ameriška komisija, ki vodi reševalno akcijo v prid Belgiji, bo glasom ameriških poljskih listov prevzela enako akcijo tudi za Poljake. Komisija je v to svrhu že uvedla potrebne korake pri vladah vojujočih se držav. Podrobni program še ni gotov, poroča pa se, da bo komisija potrebovala 30 milijonov dolarjev na mesec, da zadosti svoji nalogi.

Pogrešane družine s Primorskega.

Franc Kandolf, K. u. k. Schützen-Bn. Bondi, vojna pošta 350, išče svojo družino, od katere že ni dobil glasu od 28. maja. Pred vojsko z Italijo se je nahajala v Kašeljani, županstvo Št. Peter ob Soči. — Franc Sfiligoi, begunec, Rikovice bei Preau, Moravsko, išče učitelja slovenske ljudske šole v Ločniku Josipa Bitežnik in Štefana Velušček. — Kje je begunec Franc Markočič iz Stopnika? — vpraša črnovojnik Štefan Markočič, sedaj v Jesenici, pošta Cerklje na Goriškem, in ga prosi, naj se oglasi na gornji naslov. — Maroš Karel, K. u. k. Fest.-Art.-Baon. Nr. 4-8, 5. Komp., vojna pošta 608, išče družino Maroš, doma na Kojskem št. 54 v Brdih. — Valentin Vendramin, k. k. Militär-Arb.-Abt. Nr. 17, Marinefeldpostamt, Pola, išče svoje sorodnike, ki so doma na Kojskem, in svoje prijatelje. — Matevž Leban, Partieführer bei Straßebau, P. Blumau, N. Oe., išče svojega očeta Matevža Leban, rojenega v Pod-

Velike predstave v korist avstrijskemu mornariškemu društvu in bolgarskemu Rdečemu križu!

Tri dni v Kino Central v deželnem gledališču:

V ognju ladijskih topov.

Velika mornariška drama v štirih dej.

Predstave se vrše ob ½ 6., 7. in ½ 9. uri zv.

Kino Central

v deželnem gledališču

Jutri v sredo in v četrtek, vsakokrat ob ¼ 4. na 5 popoldne velike

predstave za otroke

Vstopnina pri teh predstavah a tudi za odrasle znižana! a

beli leta 1848, glavarstvo Tolmin. — Grahel Ivana, doma iz Sračic pri Podgori, sedaj begunka, Bruck a. d. Leitha, Baracke 9, Zimmer 13, išče svojega moža Jakoba Grahel, ki je delal kot delavec v vojaških okopih. — Pogreša se Franc Smolej, železniški čuvaj št. 9293, Hrčna 15 pri Gorici.

Poslani naslov.

Jožefu Kamenščeku iz Ročinja: Vaša soproga se nahaja tam, kjer Vaša sestra Amalija, bržkone v Polici. Lahko poizveste po naslovu: Jožef Vuga, p. St. Leonarda deli Slavi Poliza 3, Udine.

Pogrešani vojaki.

Justina Pahor, begunka, Deberno št. 21, p. Kralupy a. Vet., Češko, išče svojega moža Karola Pahor, 27. dom. p., 6. stot., vojna pošta št. 48, od katerega nima že od 27. julija nobenega glasu. — Ako kdo kaj ve o Pavlu Rode iz Zagorice-Stranje pri Kamniku, ki je že od 14. oktobra pogrešan. Spada k inf. reg. 17, deseta kompanija, rojen leta 1887. Prosi se, da se javi na g. Mino Rode, Telfs, Tirol.

2627

Vsem prijateljem in znancem javljamo potrjim srecem, da je naša preljuba mati gospa

Marija Munih, roj. pl. Pušar

danes ob treh zjutraj, v starosti 89 let, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, mirno v Bogu zaspala.

Pogreb se vrši jutri, v četrtek ob štirih popoldne, iz domače hiše pri Sv. Luciji št. 19, na pokopališče k sv. Mavru.

Pri Sv. Luciji ob Soči, 15. dec. 1915.

Josip Munih,
trgovec in posestnik pri Sv. Luciji št. 19.

Peter Munih,
posestnik in c. kr. cestar pri Sv. Luciji št. 13.

France Munih,
vitez Franc-Jožefovega reda, direktor mestne kladnice na Reki.

Sinovi
v imenu ostalih sorodnikov.

Zahvala.

Za izkazano sočutje ob izgubi naše matere, gospe

Marije Munih, roj. pl. Pušar

in za spremstvo pokojnice k večnemu počitku izrekamo iskreno zahvalo vsem domačinom, zlasti preč. gosp. župniku Fabijanu. Posebej se zahvaljujemo vojakom — milim bratom Hrvatom, — ki so prihiteli k pogrebu neposredno iz bojne črte.

Bog plačaj! 2727

Pri Sv. Luciji, 17. dec. 1915.

SANATORIUM-EMONA
ZA-OTRANJE IN-KURACIJE-BOLEZNI.
-PORODNIŠTVA.
LJUBLJANA-KOMENSKA-ULICA-4
SEPT-DR. PRIMARJ-DR. FR. DERGANC

Potni kožuh in kožuhovalnasta vreča

skero novo, se ceno odda pri
Fran. Kraškovec,
Ljubljana, Stari trg 22.

Št. 20.226.

Razglas.

Z ozirom na nevarnost, ki preti vsled nastopa koz v dosedaj posameznih slučajih, opozarja podpisani mestni magistrat, da je cepljenje proti kozam najuspešnejše sredstvo zavarovanja proti tej bolezni, ter nujno pozivlja vse one, ki še niso bili cepljeni, in vse tiste, pri katerih je že poteklo več kot 2 leti po zadnjem cepljenju da se sedaj dajo cepiti, oziroma na novo cepiti proti kozam. Pred vsem je prinesiti tudi še necepljene otroke v 1. letu k temu cepljenju, in posebno se opozarja še na cepljenje vse one osebe, ki so se vsled vojnih dogodkov na novo naselile v Ljubljani.

Cepljenje je javno in brezplačno in se vrši vsak delavnik ob 2 popoldne na mestnem fizikatu v Mestnem domu, in sicer do 5. januarja 1916. Za Spodnjo šiško se vrši cepljenje dne 27. in 28. decembra v občinski hiši na Celovski cesti ob 2 popoldne. Za okraj Vodmat v mestni jubilejski ubožnici dne 30. in 31. decembra 1915, tudi ob dveh popoldne.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 19. decembra 1915.

Konj 7-leten, močan, je naprodaj.

Poizve se v hlevu hotela »UNION« v Ljubljani.

Trgovci in prekupevalci!

„Vojni kremni zrezki“ nepokvarljivo fino pecivo nudi hiter in dober zaslužek. Karton s 30, 72 ali 144 kosi 4 krona. Razpošilja najmanj 3 kartone.

Brandt, Ljubljana, poštni predal 7.

Export

žepnih električnih svetiljk in baterij

K. A. Kregar

Ljubljana, Sv. Petra cesta 21 23.

— Trgovci velik popust. —

Ria-Balsam.

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože, tekom 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi. Cena lončku z jamstvenim pis-mom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — KEMENY, Kaschau (Kassa) I., poštni predal 12/82 Ogrsko

Kupim po visoki ceni Okrogel kostanjev orehov jesenov les

Ponudbe z ceno in množino (koliko va gonov) je poslati tvrdki:

J. Pogačnik, Ljubljana

Marije Terezije cesta 13 (Kolizej).

Na ponudbe brez cene se ne ozira.

Božič 1915.

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da sem osebno nakupil v prvovrstnih tovarnah različne predmete za

božična darila.

Imam sedaj bogato zalogo juvelov, zlatnine, srebrnine in ur, dalje raznovrstne vojno-spominke predmete: lastno patentovane in druge različne spominke prstane in vsakovrstne znake. Zastopstvo »oficijelnih vojnih kozarcev«.

Lud. Cerne

juvelir, Ljubljana, Wolfova ul. 3.

M

odni salon

2191

Marija Götzl

Ljubljana, Židovska ulica 8

skladišče nasproti (števil. 7)

priporoča cenjen. damam in gospicam svojo bogato izbero najokusnejše nakitenih klobukov, vedno novih dunajskih modelov, praznih oblik prvovrstnih tovarn in najmodernejšega nakita.

Zalni klobuki vedno v zalogi. **Popravila po želji.**

Priznana najnižje cene. :: Zunanja naročila z obratno pošto.

Primerna božična darila v veliki izbiri
priporoča tvrdka

A. & E. Skaberné

Gostilniška koncesija

se da v zakup po nizki ceni. — Poizve
se v pisarni Dr. Vladislava Pegana,
odvetnika v Ljubljani.

60.000 K

znaša glavni dobiček srečk »Avstrijskega
rudečega križa«, kojih prihodnje žrebanje
se vrši dne 2. jan. 1916! — Zahtevajte pro-
spekt! — Srečkovno zastopstvo 11. Lju-
bljana.

Za zavarovalne inšpektorje ali zunanje uradnike

ki so zmožni slovenščine in pisarniških del ter izvežbani v organizacijskem in akvizicijskem poslu, se nudi

sijajno mesto

Taki prosilci, ki so dobro uvedeni po Kranjskem in v Istri, imajo prednost. Natančne ponudbe pod
»Pensionsfähig F 351« na Kienreich-ovo anočno pisarno, Gradec Sackstrasse.

Ali ste že ponovili naročnino?

Posteljno perje in puh

v veliki izbiri in po jako nizkih
cenah priporoča tvrdka

A. & E. Skaberné, Ljubljana

Mestni trg števil. 10.

Praktična božična darila so

Pe-Ko

čevlji

Zaloga Ljubljana Breg 20